

TRO & MISSION

HER ER MIN TYRKISKE MENIGHED

> SIDE 10

TEMA:
GIVERSIND

> SIDE 24

DAVID FINDER HVILE HOS GUD
MIDT I ANGSTEN

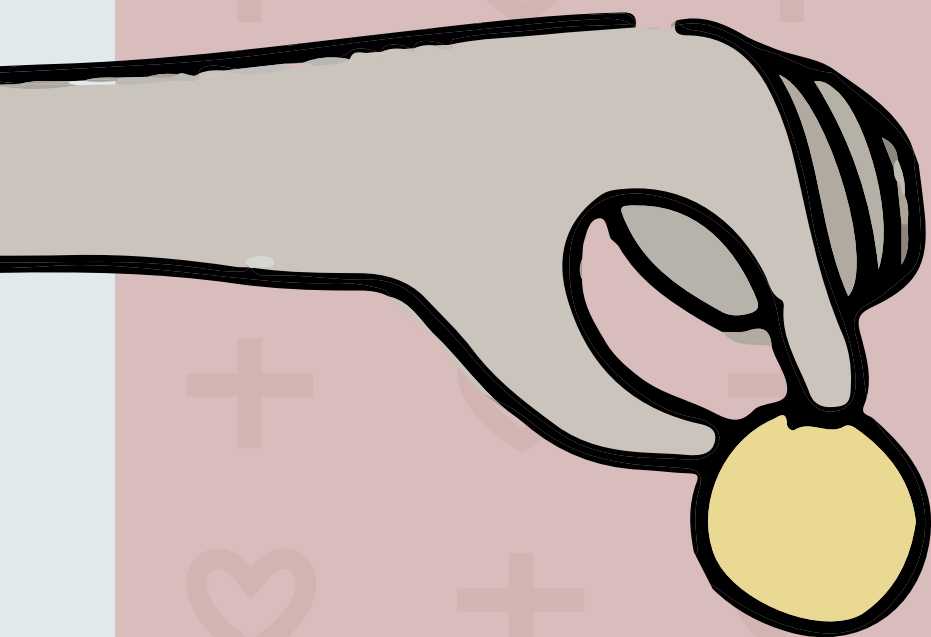
> SIDE 6

LUMI-FORRETNING NUMMER
NI ER ÅBNET I ODENSE

> SIDE 18

KRÆFTLÆGE: ER IKKE BANGE
FOR AT TALE OM DØDEN

> SIDE 38

GIV!

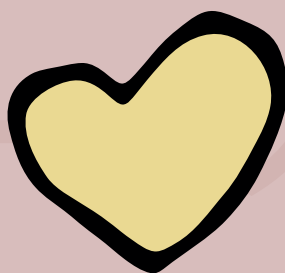
så mennesker møder Jesus

Gaveindtægterne til LM's missionsarbejde ude i verden og i Danmark har de seneste mange år ligget på nogenlunde samme niveau.

Men priserne omkring os stiger år for år.

Skal mennesker møde Jesus gennem vores arbejde, har vi derfor brug for at øge gaveindtægterne her og nu og i årene frem.

Helt konkret har LM lige nu brug for 9 millioner kroner inden nytår.

MobilePay
66288

INDHOLD

6 Midt i angsten finder jeg hvile hos Gud

10 PORTRÆT

Hvordan kan vi være kirke for vores tyrkiske naboer?

18 LM RUNDT

- > Åbning af LUMI Genbrug i Odense
- > LM i Ølgod har fået ny frimenighed
- > Skal vi være sammen på Landsmødet?
- > Unge grønlændere finder tryghed i KFS
- > Nomadernes kultur skal udvikles, men ikke ødelægges

24 TEMA: GIVERSIND

- > Vi skal afspejle Guds giversind
- > Hvordan undgå besparelser i LM?
- > Opret et gavebrev
- > Det er ikke kun velstillede, der kan give
- > Man kan give på mange måder

32 KIRKEN VERDEN RUNDT

35 NYT FRA LM

36 Stop livsspild

38 Jeg er ikke bange for at tale om døden

43 Mit liv er fyldt med alpakaer og webdesign

MORTEN HOLGÅRD TYCHSEN

ANSV. REDAKTØR

MHT@DLM.DK

INTET BIDRAG ER OVERFLØDIGT

Det er næppe særligt kontroversielt at påpege, at vi befinder os i en individualistisk kultur. Ironisk nok skal der imidlertid lidt mere til, før jeg selv erkender, at jeg også er præget af den: "For jeg er jo undtagelsen."

Men hvor ofte er jeg egentlig bevidst om, at budskaberne i Det Nye Testamente i de fleste tilfælde er givet til fællesskaber – og ikke til mig som enkeltperson?

De var tænkt og skrevet med henblik på, at et fællesskab skulle tage budskaberne til sig – sammen.

Men når jeg læser menighedsbrevenes trøst eller formaninger, har jeg for det meste kun mig selv og sjældent mit kristne fællesskab i tankerne. Og det er vel at mærke selvom, der står "I", "jer" og "jeres" og ikke "du", "dig", og "din"!

HOVMOD OG MISMOD

Dette nummer sætter fokus på at give. Her kan vi også blive alt for optaget af os selv og vores eget, individuelle bidrag. Det kan tilmed få os til at spekulere i, hvor meget de andre mon giver.

Den slags sammenligning kan enten blive til hovmod eller mismod. Enten tænker jeg: "Folk nu til dags har ikke så meget offer-

vilje, som jeg nu engang altid har haft". Eller også tænker jeg: "Når det er så lidt, jeg er villig til at give, kan jeg vel lige så godt lade være".

Hvis appellen til at give imidlertid ikke bare gælder "mig" eller "dig", men "os", er det netop ikke vigtigt, om dit og mit bidrag i sig selv er noget at råbe hurra for. Giver vi sammen, fordufter forskellen på de større og mindre beløb – og det samme kan hovmodet og mismodet.

VI GIVER SAMMEN

"Øjet kan ikke sige til hånden: 'Jeg har ikke brug for dig.' Eller hovedet til fødderne: 'Jeg har ikke brug for jer'" (1 Kor 12,21). Sådan må vi heller ikke sige om vores eget – eller andres – bidrag: "Det er så ubetydeligt, at det er der ikke brug for".

Nogle har kaldt til at give meget, andre har mulighed for at give lidt – men sammen bliver det til et hele, hvor intet bidrag er overflødigt.

Ville det ikke være smukt, hvis vi i LM om nogle måneder kunne fejre nytår med et flot økonomisk resultat – ikke bare på grund af få store beløb, men fordi vi gav sammen?

UNG FRA VIDEBÆK BLIVER NY LMU-KONSULENT

LMBU har ansat 25-årige Andreas Petersen fra Videbæk – bedre kendt som "P" – som ny LMU-konsulent i hele Øst- og Vestjylland fra den 1. oktober.

Andreas er godt kendt med LMU-arbejdet, da han gennem nogle år har været formand for Ung Uge på Virksund. Han afløser David Jespersen, som fra årsskiftet skal være ny landsleder for LMBU.

LM ANSÆTTER NY GRAFIKER

Fra oktober bliver Cecilie Ravn Lind på 24 år grafisk ansvarlig i LM. Hun er uddannet multimedie-designer og vil fra oktober til december være ansat på 40 procent, mens hun færdiggør sin uddannelse i Visual Communication Design. Fra nytår går hun på fuldtid og kommer blandt andet til at sidde med layoutet af *Tro & Mission*.

FOTO: KAJA LUTERBACH

SOLA GRATIA FEJREDE 20 ÅR MED JESUS-LOVSANG

I 20 år har der fire gange om året været Sola Gratia-lovsangsfest i Nordsjælland. Alle årene har Jesus været i centrum både i sange og forkyndelse.

Det blev fejret med en stor fest på LMH torsdag den 4. september.

LMH's mødesal var propfuld. Flertallet af de 350 mennesker var unge, men

der var også nogle, der har været med alle årene.

Hedín Askham var en af dem, der var med i et af de første Sola Gratia-bands. Han nød at være med igen.

"Jeg er virkelig stolt af, at Sola Gratia lever videre til stort velsignelse for alle," siger han.

FOTO: AGNES RAHBÆK

25 ÅR MED "HÅBET" I HORSSENS. VÆRESTEDET FEJREDE JUBILÆUM MED KRANSEKAGE OG HOT-DOGS. Knap 50 af de faste brugere kom forbi, nogle kun for en kort bemærkning, helt i tråd med stedets ånd. "Sådan er det altid i Håbet," fortæller Agnes Rahbæk, formand for Håbets Bestyrelse.

FOTO: ANDERS SOLGAARD

BORNHOLMERE KAN NU FÅ MERE HJÆLP TIL JUL

Villigheden til at bidrage med julehjælp har været stor. Så LM'erne på Bornholm kan i år udvide indsatsen og hjælpe 125 familier af øens trængte familier i juletiden.

"Vi har uddelt nogle voldsomt store pakker de sidste par år. Så

i år gør vi dem en anelse mindre, men uddeler så til mange flere," fortæller Anders Due Solgaard, præst i LM-Kirken Østbornholm.

Pakkerne pakkes af LMU'ere og indeholder både spil, gavekort og mad.

FOTO: KFS

KFS HAR ANSAT ENDNU EN KONSULENT I GRØNLAND

KFS i Grønland bliver fremover ledet af endnu en KFS-konsulent, nemlig Sofie Amondson, sammen med Kristina Rosing Kreutzmann. De to kvinder er begge ansat i ti timer om ugen.

Sofie har fokus på KFS-grupperne på gymnasiet og universitetet, mens Kristina har fokus på KFS-arbejdet på kollegierne. De er sammen om at planlægge KFS-møder om mandagen og om samarbejdet med kirkelige organisationer.

LM støtter KFS med 80 procent af lønnen til KFS-konsulenterne i 2025 og dernæst med 50 procent i to år.

FOTO: SILAS SØKJØR

KRISTEN BOGBUTIK NY-ÅBNET I ODENSE

Onsdag den 10. september var der åbningsfest for Kristent Bogcenter, som har fået et lokale i forbindelse med LUMI Genbrug.

Bogbutikken drives af Biblegroups.today, som evangelist Henrik Hadberg står for.

Voldsomme oplevelser i Davids barndom har sat sig i hans sind som generaliseret angst.

MIDT I ANGSTEN FINDER JEG HVILE HOS GUD

KOMMENDE LANDSLEDER I LMBU DAVID JESPERSEN LEVER MED GENERALISERET ANGST. HAN KAN HAVE SVÆRT VED AT FORSTÅ, HVORFOR GUD IKKE FJERNER DEN, MEN HAR EN DYB FORNEMMELSE AF, AT GUD ER I GANG MED AT HELE HAM.

FORTALT TIL ANDERS SOLGAARD FOTO ANDERS SOLGAARD

Et af mine stærkeste minder fra min barndom tro er profeten Jonas, der bliver slugt af en hval og overlever i fiskens bug i tre dage. Hvis Gud kunne det, så var der jo ikke grænser for, hvad han kunne. Det er noget af det, som har været med til at forme mit billede af Gud hjemme i Bevtoft.

I familien bad vi, gik i missionshuset, læste i Bibelen og hele molevitten. Gud fyldte i vores hjem – og det var godt. Jeg fandt tryghed i at kende Gud.

BARNDOMSTRAUMERNE

Det blev dog udfordret en dag, da jeg tog hjem til en kammerat fra børnehaveklassen. Vi skulle på tanken og leje en DVD sammen med vores to ældre søskende. Mens vi var der og prøvede at vælge en film, kom en mand ind og overfaldt en af de andre kunder. Det havde ikke noget med os at gøre, og vores venners mor skærmede os så godt, hun kunne. Men jeg så vinflasken blive smadret i offerets hoved. Der blev jeg konfronteret med, at der kan ske ting, som vi ikke kan kontrollere.

Et par år senere kørte skolebussen galt. Det var en meget tåget morgen, og chaufføren overså et T-kryds. Ingen kom slemt til skade, men igen var jeg ikke i kontrol.

I 7. klasse, mens jeg og en ven ventede ved busstoppestedet, kom en maskeret mand, der var på vej ind i købmandsbutikken for at røve den. Han trak sin kniv og truede os til ikke at sige noget. Min krop frøs af frygt, så jeg ikke kunne flytte mig. Efterfølgende ville jeg bare gemme mig i en grotte og aldrig komme ud igen.

Jeg havde erfaret, at verden var et ondskabsfuldt sted, som jeg ikke kunne kontrollere – og det har præget resten af mit liv.

ANGST OG FOBIER

Der blev fulgt op på episoderne med lidt sporadiske samtaler, og det så egentlig ud til at gå fint med mig. Men da jeg startede på HF, fandt jeg ud af, at det ikke var godt. Jeg var så angst for alt nyt – og for alle de nye mennesker, jeg blev konfronteret med. Jeg kunne slet ikke tænke rationelt, og jeg kom mere og mere bagud i skolen. Til sidst droppede jeg ud og starte-

Sammen med medicinen var det netop bønner, der forandrede min situation.

de i psykiatrien.

Derefter fik jeg et job i Kvikly. Det gik godt, og fordi det gik så godt – og også fordi jeg ikke ville tage stilling til alt det, der skete i mit hoved – stoppede jeg til samtaler i psykiatrien.

Den gode periode varede kun kort tid. Jeg fik en hjernerystelse, og den isolation, der fulgte med behandlingen af den, gjorde, at jeg udviklede en række fobier og social angst, der til sammen gav diagnosen generaliseret angst. Jeg kunne ikke overskue at komme ud af mit hjem. Det blev værre og værre, og til sidst var min trygge base så lille, at jeg ikke kom ud af mit værelse. Det var

så slemt, at jeg som 18-årig lagde mig ind hos mine forældre og græd og rystede mig gennem natten, fordi jeg skulle til en samtale på jobcentret dagen efter.

BØNNEN FORANDREDE

Da det var allerværst, misundte jeg mine bedsteforældre for at være så gamle, at de ikke havde mange år på jorden endnu. Jeg var bange for køerne på marken – for at de ville bryde fri af hegnet og angribe mig. Fløj der fly hen over huset, var 3. verdenskrig ved at starte. Og maden var fyldt med bakterier, der kunne dræbe mig. Jeg havde

ikke lyst til at være på jorden mere.

Sådan kan jeg en gang imellem stadig have det, men så går jeg til Gud. Sammen med medicinen var det netop bønner, der forandrede min situation. Det gav mig ro og overskud nok til at skubbe mine grænser: Gå lidt længere ud fra mit værelse. Så ud ad døren. Så ud til bilen. Ved at skubbe grænsen ét skridt ad gangen kom følelsen af kontrol tilbage.

I denne periode stod bønner særligt stærkt hos mig. Paulus skriver: "Bed uophørligt", og selvom det nok er urealistisk, så begyndte jeg at bede alle steder, jeg kunne. Når jeg ventede. Hos psykologen. I badet. På vej til fysioterapeut.

Min familie, venner og menighed bad også for mig – og det gav mig nyt mod, opmuntring og trøst. Det er jeg meget taknemmelig for.

GUD STØTTER MIG

Jeg har ikke været vred på Gud. Jeg ved, at vi vil møde trængsler i livet, og det har jeg erfaret. Men midt i det svære finder jeg hvile hos Gud. Jeg holder fast i, at han har en plan, også når jeg ikke kan se eller forstå den. Uden det perspektiv ville det have været svært at stå i.

Forløbet har styrket min tro meget mere, end det har rystet den. Jeg oplever, at Gud går med mig hver eneste dag. Han støtter og styrker mig.

Selvom jeg ikke er på medicin mere,

HVAD ER GENERALISERET ANGST?

Generaliseret angst er karakteriseret ved overdreven og vedvarende bekymring, der opleves som svær at kontrollere kombineret med en række angstsymptomer som hjertebanken, rysten, trykken i brystet, sveden, uro i maven og rastløshed.

Bekymringerne er ofte kombineret med en række psykologiske og somatiske klager, såsom rastløshed, spænding i kroppen, udmattelse, hovedpine, koncentrationsbesvær, irritabilitet og problemer med at sove.

Kilde: psykologeridanmark.dk

Det er længe siden, David har haft et tilbagefald med angst.

er der stadig hårde dage, hvor angsten kommer snigende. Hvor jeg frygter for, om jeg kan levere på arbejde. Om jeg kan være en god ægtemand, være en god far for mit barn. Om hvornår – og hvorvidt – der kommer et angstanfald igen. Det er dog efterhånden meget længe siden, jeg sidst har oplevet et tilbagefald med angst, og jeg har en dyb fornemmelse af, at Gud er i gang med at helbrede og hele de sår, jeg har båret på.

For et år siden fik jeg en søn. Det var noget, jeg i tiden op til var meget angst for, fordi jeg tvivlede på, om jeg kunne bære ansvaret for både min søn og min hustru. Men jeg har oplevet, at Gud har hjulpet mig og givet mig de kræfter, jeg behøvede. Jeg har tilmed oplevet en stor velsignelse i at kunne flytte fokus væk fra alle de tunge tanker om mig selv og i stedet rette opmærksomheden mod min søn – mod, hvad han havde brug for. Det har været sundt for mig at kunne få lov til at glemme mig selv. ■

Da det var allerværst, misundte jeg mine bedsteforældre for at være så gamle, at de ikke havde mange år på jorden endnu.

Tine og Anker Nielsen bor i Ishøj, som er den kommune, hvor der procentvis bor flest mennesker med tyrkisk oprindelse.

HVORDAN KAN VI VÆRE KIRKE FOR VORES TYRKISKE NABOER?

MØDET MED DE LOKALE KRISTNE UNDER EN REJSE TIL TYRKIET FIK ANKER NIELSEN TIL AT OVERVEJE, OM DET LIV, HAN LEVEDE, HANG SAMMEN MED HANS KRISTNE TRO. SAMMEN MED SIN FAMILIE FLYTTEDE HAN TIL KØBENHAVNS VESTEGN, HVOR DER BOR MANGE MENNESKER FRA HELE VERDEN.

TEKST KAJA LAUTERBACH FOTO CAMILLA BRANDT HØJGAARD, JEANNE KORNUM

Anker blev hurtigt klar over, at hvis han skulle komme ind på livet af de tyrkere, der bor i Danmark, var han nødt til at flytte hen, hvor der bor en stor koncentration af dem.

Jeg kan ikke sige, det var et klart kald til mission – snarere en uro.

"Hvis ikke mennesker hører om Jesus, går de fortabt."

Det budskab blev på en ny måde levende for evangelist Anker Nielsen, da han som 16-årig sad til et aftenmøde ved en ungdomskonference for mission på LMH.

"Gud rørte ved mig. Jeg kan ikke sige, det var et klart kald til mission – snarere en uro. Men samtidig gav ordene mig en vished om, at jeg selv var frelst," siger han.

ET KALD TIL MISSION, MEN IKKE TIL ET BESTEMT FOLK

Efter oplevelsen på LMH for 45 år siden brugte Anker Nielsen enhver anledning til at fortælle om Jesus – blandt andet spildte han ikke tiden i bussen på vej til og fra gymnasiet

"Jeg overfaldt næsten de andre passagerer i bussen. Jeg satte mig ved siden af dem, så de ikke kunne stikke af," siger han smågrinende.

"Det var nidkærhed uden forstand."

Efter gymnasiet tog han på LMH, og bagefter blev han optaget på LM's daværende Missions-skole, som oplærte kommende missionærer.

"Det fik det hele til at falde på plads og gav mig ro. Nu var alle tankerne ikke længere kun i mit

hoved, men menneskers kald bekræftede dem," siger han.

I mellemtiden havde han mødt Tine, som også gik med et kald til at rejse ud. Det blev endnu en bekræftelse for Anker.

Han har aldrig haft et kald til et bestemt land og folk og lod derfor LM's Landsstyrelse træffe beslutning om, hvor de skulle hen. De så det største behov i Nordtanzania, og det havde parret det fint med.

JESUS KOM TIL AT FYLDE MERE I EVANGELISTERNES PRÆDIKENER

Anker beskriver de første fire år i Tanzania som meget udfordrende.

"Jeg måtte lære på den hårde måde og var igen fyldt af 'nidkærhed uden forstand'," siger han.

Han kendte ikke kulturen og kunne ikke gennemskue, hvem han kunne have tillid til. Han var så bange for at blive snydt, at han var hård og afviste nogle af dem, som reelt havde brug for hjælp. Desuden kan han i bagklogskabens lys se, at han mødte langt større respekt i kirken, end han fortjente, fordi han var hvid, havde uddannelse og var præst.

"Efterhånden som jeg lærte kulturen at kende,

blev jeg mere blød og tænkte: 'Hvad gør det, at jeg mister et par håndører?'"

Området, Anker var præst i, var kæmpe stort. For at så mange som muligt kunne høre om Jesus, begyndte han derfor at undervise de lokale evangelister, så de var bedre klædt på til at fortælle evangeliet videre.

"Jeg samlede dem og gennemgik næste måneds prædiketekster med dem, og pludselig var der mere om Jesus i deres prædikener. Kirken i området eksploderede nærmest, og det var virkelig svært at nå at følge op."

Én søndag var Anker med til at døbe over 60 mennesker.

IKKE FÆRDIG MED INTERNATIONAL MISSION

Imidlertid viste det sig, at deres søn havde nogle særlige behov, som gjorde, at hele familien havde brug for hjælp, og de måtte derfor rejse tilbage til Danmark.

"Det var en kæmpe kolbøtte i mit liv, og det var virkelig svært at forholde

mig til, at vi blev nødt til at rejse hjem, når Gud havde kaldet mig til at bruge mange år på at lære sprog og kultur. Tanzania vil altid have en stor plads i mit hjerte," siger Anker og tilføjer, at han stadig kan få hjemve efter landet, når han hører bestemt musik.

"Jeg blev ansat i LM som konsulent for flygtninge og indvandrere, og det arbejde var med til at give mening, så jeg følte, at det ikke var helt spildt."

Han var en af de første ansatte i LM's arbejde blandt nydanskere og fortæller, at en del af det, han var med til at sætte gang, stadig kører. For eksempel Middag på Tværs.

Efter fem år blev han tilbudt en stilling som missionssekretær på LM's sekretariat.

"Det kunne jeg ikke sige nej til, da jeg ikke syntes, jeg var færdig med international mission. Jeg tænkte, at det, at jeg taler swahili, gav mig nogle særlige muligheder."

De ti år i ledelsen for LM's internationale missionsarbejde blev skelsættende.

ANKER NIELSEN

- 61 år
- Gift med Tine
- Bor i Ishøj
- 1985: LM's Missionsskole
- 1987: Pionermissionær i LM i Nordsjælland
- 1989: Missionær for LM i Tanzania
- 1996: Master of Theology fra Fjellhaug Skoler, Oslo
- 1998: Konsulent for flygtninge- og indvandrerarbejde i LM
- 2003: International missionskonsulent
- 2014: Ansat som evangelist blandt tyrkere

Anker læser primært i sin tyrkiske bibel – også når han læser til personlig opbyggelse. Derved styrker han sit tyrkiske, samtidig med at han bliver udrustet til at hjælpe tyrkiske menigheder.

Jeg lever i et land, hvor jeg kan gøre alt, men jeg gør det ikke. Der er noget i mit eget liv, der ikke stemmer.

de for Ankers eget engagement i mission.

I løbet af 00'erne besluttede man for første gang at skrive LM's strategi for international mission ned, og formuleringen blev, at LM ønsker at være et missionsselskab på vej til de mindst nåede folkegrupper. Og deraf fulgte spørgsmålene: Hvor er man er "på vej" hen? Hvor er de mindst nåede hende? Mon det er muligt at finde en folkegruppe, som også er repræsenteret i Danmark?

Undersøgelser viste, at Tyrkiet er det land i verden med færrest bekendende kristne, og at indvandrere med tyrkisk oprindelse er den største gruppe i Danmark. Det førte til, at LM besluttede, at det nye satsningsområde skulle være tyrkiske folkegrupper i Danmark, Tyrkiet og Centralasien.

FORNYET KALD PÅ REJSE TIL TYRKIET

Anker var på den første tur til Tyrkiet i 2008 – året efter, at tre kristne var blevet dræbt i byen Malatya.

"Jeg vidste hjemmefra, at de kristne i landet lever under svære forhold, men det var noget helt særligt at møde afklarede kristne og opleve, at det ikke fik dem til at tie stille med deres tro," siger han.

"Det fyldte i alle samtaler, men hold-

ningen hos alle – både lokale kristne ledere og arbejdere andre steder fra – var, at de ikke syntes, at man er troværdig som kristen, hvis man ikke er åben om sin tro."

Oplevelsen har ringet i Ankers hoved lige siden, og det blev til et fornyet og forstærket kald til mission for ham. Han kan stadig ikke sige, at kaldet er til et bestemt land eller folkegruppe, men Gud viste ham på en særlig måde det behov, der er, for at nogen fortæller tyrkerne om ham.

Han måtte også overveje, om det liv, han levede, hang sammen med hans kristne tro.

"Jeg lever i et land, hvor jeg kan gøre alt, men jeg gør det ikke. Der er noget i mit eget liv, der ikke stemmer, og det har affødt nogle spørgsmål til mig selv," siger han:

"Hvis jeg virkelig tror på det, jeg siger, jeg tror på, hvorfor lever jeg så, som jeg gør? Eller: Er det, fordi jeg egentlig ikke tror på det, jeg siger?"

Han blev dog meget hurtigt klar over, at der måtte ske to større ændringer, hvis han skulle have en chance for at komme ind på livet af de tyrkere, der bor i Danmark.

"Jeg var nødt til at få lært at tale tyrkisk," siger han og fortæller, at han har fået et brugbart tyrkisk ved at følge intensive tyrkiskkurser i Tyrkiet.

Den anden ændring var, at familien måtte flytte.

"Ishøj er den kommune med procentvis flest mennesker med tyrkisk oprindelse, og generelt bor der mange med tyrkisk oprindelse på Københavns Vestegn. Jeg pendlede frem og tilbage fra Hillerød, hvor vi boede, men det havde karakter af nålestiksoperationer, der kun gav indtryk af, at jeg var en besøgende, der tog hjem igen uden at involvere sig. Hvis man skal få et naturligt forhold til mennesker, er man nødt til at bo, hvor de bor."

Derfor valgte de at købe hus i Ishøj.

TIL TYRKIET FOR AT VÆRE TIL HJÆLP I MENIGHEDERNE

Anker slår fast, at den bedste måde at lære sprog på er ved at bruge det. Derfor er han begyndt at slå to fluer med et smæk, når han rejser til Tyrkiet for at lære sprog. Han besøger nemlig små menigheder, der har brug for hjælp, og gennem det styrker og vedligeholder han sit tyrkiske ved at bruge det.

Efterhånden har han opbygget et netværk i Tyrkiet og har fået kendskab til flere små protestantiske og teologisk konservative menigheder, hvor han kan komme i nogle uger og prædike, undervise og føre samtaler med lederne og menighedens medlemmer.

"I forhold til mange udlændinge er

^ Når Anker er på besøg i Tyrkiet, slår han to fluer med et smæk. Han besøger små menigheder, der har brug for hjælp, og gennem det styrker han sit tyrkiske sprog.

det en kæmpe fordel, at jeg taler tyrkisk, så der ikke er brug for tolk. Ud over min internationale erfaring har jeg efterhånden også et godt kendskab til tyrkisk kultur,” siger han.

”Det er både en ulempe og en fordel, at jeg kun kan være i menigheden i kort tid. Jeg kan ikke tage ansvar, men menighedslederen betragter mig heller ikke som en trussel, der vil overtage det hele,” siger han og tilføjer med et skævt smil, at når han kun er gæst på turistvisum, er det mindre sandsynligt, at han bliver smidt ud af landet.

EN DRØM OM ET STØRRE FÆLLESSKAB PÅ VESTEGNEN

Tine og Anker havde ikke boet i Ishøj ret længe, før det gik op for dem, at det ikke bare er tyrkerne, der ikke kender Jesus.

I vestegnskommunerne Albertslund, Brøndby, Glostrup, Vallensbæk og Ishøj bor der 125.000 mennesker fra over 100 sprogområder i verden, og samtidig er det et af de steder i Danmark, hvor der er færrest bekendende kristne.

Derfor var det naturligt for parret at spørge: Hvordan kan vi være kirke her? Det resulterede i, at de begyndte at invitere naboerne til brunch

den første søndag formiddag i hver måned.

”Det betyder, at vi er kommet til at kende vores naboer, og det er en fest hver gang. Men selvom der bor mennesker fra otte forskellige nationer på vores vej, er det primært danskere, der kommer,” siger han.

De vil imidlertid også gerne have et godt forhold til deres udenlandske naboer, og det har de fået ved, at Anker går på besøg hos dem og drikker kaffe. Det er nemlig mellemøstlig kultur, at man viser imødekommenhed ved at gå på besøg, hvor man over for danskere gør det ved at invitere hjem til sig.

”Det er vigtigt at vise, at jeg gerne vil bruge tid sammen med dem. At jeg ikke bare går til te hos min tyrkiske nabo, fordi jeg ønsker, han skal blive kristen, men fordi jeg gerne vil lære ham at kende,” siger Anker.

”Hvis jeg er villig til det, opstår der måske et venskab hen ad vejen, og så har jeg pludselig mulighed for at fortælle ham om Jesus.”

”Jeg er ikke i tvivl om, at vores internationale baggrund gør, at vi får en indgang til både danskere og alle de andre. På en måde står vi midt imellem og passer ind i begge lejre.”

**Jeg ville ønske,
vi var flere, der
sammen kunne gøre
Jesus kendt her.**

KIRKELEDER FOR TYRKISK MENIGHED I KØBENHAVN

For et par år siden begyndte Anker, en kristen tyrker, Emrah, og en tyrkisktalende bulgarsk kvinde at holde en form for gudstjeneste to søndage om måneden.

"Vi tænkte, at det var en fordel, at vi havde noget at invitere til," begrundet han.

I lang tid var de kun de tre, men så fik de kontakt til en gruppe kristne tyrkisktalende bulgarere.

De ville gerne være med, og for to år siden begyndte de at holde gudstjeneste hver søndag. Det betyder, at Anker nu kan kalde sig leder for et tyrkisksproget kirkefællesskab.

"Nu er vi 10-15 hver søndag, og påskedag 2024 var der 30 til tyrkisksproget gudstjeneste i København," siger Anker.

Han har en drøm om, at flere kristne ville flytte til Vestegnen, sådan at de kunne få et lokalt kristent fællesskab. De mødes med nogle få hver mandag, hvor de spiser sammen og læser i Bibelen.

"Jeg er ikke ensom, men meget alene og ville ønske, vi var flere, der sammen kunne gøre Jesus kendt her." ■

TYRKERE I DANMARK

I 2023 var der herhjemme knap 700.000 indvandrere fra 200 forskellige oprindelseslande. 66.963 af dem havde tyrkisk oprindelse, ifølge Danmarks Statistik.

Det er den største indvandrergruppe i landet.

Gruppen består af både gæstarbejdere, der er blevet i Danmark, og deres efterkommere, der i dag udgør en stor del af gruppen.

Generelt bor der mange mennesker med tyrkisk oprindelse på Københavns Vestegn.

BED FOR DE TYRKISKE FOLKEGRUPPER

Luthersk Mission har et kald til at bede for Tyrkiet og det tyrkiske folk.

Husk ikke mindst de tyrkiske kristne i bøn.

Den røde snor blev klippet over, før dørene blev slået op til den nye LUMI-genbrugsbutik i Odense.

Officiel åbning af LUMI Genbrug i Odense

DEN 3. SEPTEMBER BLEV DØRENE SLÅET OP TIL DEN NIENDE LUMI GENBRUGSFORRETNING I DANMARK.

TEKST MORTEN HOLGÅRD TYCHSEN FOTO MORTEN HOLGÅRD TYCHSEN

Den første officielle åbningsdag for LUMI Genbrug i Odense begyndte ikke uden dramatik.

Få timer inden det røde indvielsesbånd skulle klippes over, havde man endnu ikke modtaget en ibrugtagningsgodkendelse fra kommunen.

Til alles lettelse tikkede den heldigvis ind sidst på formiddagen, og klokken 13.00 åbnede dørene til den nye butik.

Umiddelbart derefter blev butikken – der er den niende i rækken af LUMI Genbrug-forretninger i Danmark – hurtigt fyldt godt op med nysgerrige kunder.

MANGE UNGE FRIVILLIGE

Forretningen ligger i midtbyen i forlængelse af Odense LM's nye lokaler – lige op ad en cykelsti, som mange af by-

ens studerende benytter for at komme ud på Syddansk Universitet.

Det er også primært unge og studerende, som er frivillige i LUMI Genbrug i Odense og med til at fylde vagtplanen ud, så forretningen kan holde åbent i fire timer fire dage om ugen.

Op mod 50 har en opgave i løbet af ugen eller måneden – blandt andet bag kassen eller ude på lageret.

"At mange har en vagt i butikken forholdsvis sjældent, gør det mere overkommeligt for flere af os," påpeger en af butikkens unge frivillige.

LUMI GENBRUG BIDRAGER MED 7,5 MILLIONER TIL LM

Per Jørgensen fra LM's Landsstyrelse deltog ved åbningen og var med til at klippe det røde indvielsesbånd over.

Forinden understregede han i en kort tale den betydning, LUMI-butikkerne har for LM's internationale missionsarbejde:

"Rundt regnet bidrager LUMI Genbrug-forretningerne årligt med 7,5 millioner kroner til LM's missionsarbejde uden for Danmark."

Ifølge Finn Larsen, der er genbrugs-konsulent i LM, vil der dog gå noget tid, før den nystartede butik i Odense giver det store overskud, da opstartsomkostningerne også skal dækkes ind.

"Men på sigt vil den nye butik sandsynligvis medføre, at LUMI Genbrug kommer til at bidrage med omkring 500.000 kroner ekstra om året til LM's økonomi," siger Finn Larsen.

På åbningsdagen den 3. september blev der solgt for 13.369 kroner. ■

LM I ØLGOD HAR FÅET NY FRIMENIGHED

TEKST KARIN BORUP RAVNBORG FOTO EMMA HØJGAARD JENSEN

Solen skinnede fra en skyfri himmel, da starten på LM's nyeste frimenighed, LM Kirken Ølgod, blev fejret med en festgudstjeneste søndag den 7. september.

Godt 60 børn og voksne deltog i gudstjenesten, hvor formand for Vestjyllands afdeling Axel Rye Clausen prædikede, og bagefter var der indsættelse af det nye menighedsråd og hyrderåd. Martin Højgaard Jensen blev indsat som menighedsrådsformand og John Nørlund som formand for hyrderådet.

"Det blev en rigtig dejlig festgudstjeneste," fortæller Martin Højgaard Jensen, der glædede sig over det store fremmøde af gæster fra LM-kredsen i Ølgod og de omkringliggende kredse samt repræsentanter fra Ølgod Valgmenighed.

Også byens tidligere sognepræst var mødt op til fejringen af den nye frimenighed.

"Her i Ølgod har kirken og kredsen et tæt og godt samarbejde. Det er rigtig dejligt. Vi er blandt andet fælles om

driften af missionshuset og arbejdet blandt børn, unge og voksne," fortæller han.

LM Kirken Ølgod er LM Vestjyllands syvende frimenighed, og den holder gudstjeneste to søndage om måneden i missionshuset.

LM's missionshus slog dørene op til åbningsgudstjeneste.

SKAL VI VÆRE SAMMEN PÅ LANDSMØDET?

Når LM indbyder til Landsmøde 9. maj 2026 i Ringsted, er det under overskriften "Sammen".

Først og fremmest, fordi Gud ønsker at være sammen med os, og vi sammen vil søge fællesskabet med ham.

Men også fordi vi mødes på tværs af LM-menigheder og aldersgrupper og får mulig-

hed for at opleve, hvilket stort fællesskab, vi er en del af – og hvilken opgave, vi i LM også står sammen om.

Derfor vil dagens to centrale samlinger være for alle generationer, mens der i løbet af eftermiddagen vil være særlige tilbud for børn, unge og voksne.

UNGE GRØNLÆNDERE FINDER TRYGHED I KFS

KFS-KONSULENT KRISTINA ROSING KREUTZMANN GLÆDER SIG OVER, AT GRØNLANDSKE STUDERENDE KAN MØDES MED ANDRE UNGE OG LÆRE OM, HVEM JESUS ER.

TEKST KAJA LAUTERBACH FOTO KRISTINA KREUTZMANN

KFS i Grønland sluttede foråret af med bål tæt ved havet, hvor der blev spist snobrød og skumfiduser. Folk, som ikke ellers kommer til KFS, kom den dag, fortæller Kristina Kreutzmann.

STØT KFS I GRØNLAND

KFS har med støtte fra LM ansat to konsulenter for KFS-arbejdet i Grønland.

I 2025 støtter LM med 80 procent af udgifterne og trapper derefter ned til 50 procent.

Du kan støtte ved at give en gave på MobilePay 66288.

"Det er min yndlingstid, når jeg er sammen med studerende, da det er en form for pusterum og sparringstid med hinanden, og det giver så meget mening."

Det siger Kristina Kreutzmann, der er KFS-konsulent i Nuuk.

Ud over små grupper på universitetet og gymnasiet i Nuuk inviterer KFS i Grønland hver 14. dag til mandagsaften, hvor studerende og unge kan mødes med andre unge og lære om, hvem Jesus er, hvem Helligånden er, og hvad Guds rige er.

Dertil kommer, at hun arbejder på at finde nye måder til, hvordan de bedst møder unge på gymnasiet og på de andre studiesteder i byen.

KFS ER ET TRYGT STED AT SNAKKE OM LIVET

Kristina fik øjnene op for, hvor vigtig KFS er, dengang hun selv var studerende på universitetet.

"Det er et trygt sted, hvor man kan tale frit, og det er så vigtigt, at vi altid kan slutte af med en bøn. Jeg har ønsket, at det skal fortsætte, og det er en

ære at kunne lytte til medkristne, der deler, hvad der fylder i hverdagen," siger hun.

"Min bøn er, at flere unge og studerende lærer, hvem Gud er, og kommer til at vandre med ham i livet."

FÆLLESSPISNING PÅ KOLLEGIET MED PRÆSENTATION AF KFS

KFS tager ud på kollegier, der har fælleskøkken, og holder kollegiespisning. Så kan de studerende, som bor der, komme og spise med til aftensmad helt gratis.

Før de serverer maden, præsenterer de altid, hvad KFS er.

"Man kan virkelig mærke, at de studerende er glade for at komme. Nogle kommer tidligt og hjælper med forberedelserne, og nogle kommer bare for at hyggesnakke, mens vi laver aftensmad," siger Kristina og fortæller en episode fra et kollegium, hvor de var for første gang.

"En studerende kom og begyndte at snakke om, at hun ikke var helt tryk på sit værelse, da hun havde mistanke om,

at der var spøgelse, som gjorde værelset koldt og mærkeligt. Hun spurgte, om vi kunne komme og bede for kollegiet."

EFTER FORBØNNEN MÆRKEDE DEN UNGE PIGE FRED OG RO

Månedens efter tog Kristina ud til kollegiet sammen med en fra Sømandsmissionen, der havde prøvet den slags før. De bad for hele huset og bad om, at Guds lys måtte herske i huset og bød Jesus velkommen.

Dagen efter skrev den pige, der havde bedt om forbønnen, at hun havde sovet dybt og mærkede en ro og fred i hjemmet.

"Det takker vi Gud meget for," siger Kristina.

"Han er bare så god mod dem, der giver ham en åben dør og viser dem sin kærlighed."

GODT MED BESØG AF KFS' GENERALSEKRETÆR

I marts måned var KFS' generalsekretær, Jakob Højlund, på besøg i Nuuk i en uge. Han skulle møde studerende på studiesteder, holde oplæg til mandagsaften, møde andre ledere i kirken og spise med til kollegiespisning.

Kristina Kreutzmann understreger, at det var rigtig godt, fordi han fik set KFS-arbejdet og lært de unge at kende.

"Jeg tror, at alle vi, der kom til mandagsaften, var glade for hans oplæg, der handlede om Martha og Maria. Jeg synes, at prædiken, andagt eller oplæg, der giver fred i hjertet, er den mest kraftfulde videregivelse af Guds ord. Og det var det, vi følte." ■

**Min bøn er, at flere unge
og studerende lærer, hvem
Gud er, og kommer til at
vandre med ham i livet.**

NOMADERNES KULTUR SKAL UDVIKLES, MEN IKKE ØDELÆGGES

PROJEKTLEDER FOR ET KIRKELIGT UDVIKLINGSPROJEKT I TANZANIA ELLENA MBOGELA HAR VÆRET I DANMARK. DEN FORM FOR LIGESTILLING MELLEM KØNNENE, HUN MØDTE HER, INSPIREREDE HENDE MEGET.

TEKST KAJA LAUTERBACH FOTO KAJA LAUTERBACH, CHARLOTTE BECH MOGESEN

▲ Projektleder Ellena Mbogela var i Danmark i august. Hun besøgte skoler og LM-kredse, hvor hun fortalte om arbejdet med at udruste nomadekvinder i Tanzania.

Allerede ved ankomsten til Danmark oplevede Ellena Mbogela mænd, der tog sig af små børn, kørte med klappvogn og gik i butikker.

Det var en synliggørelse af hendes drøm om at introducere større lighed mellem kvinder og mænd i nomadestammerne i Tanzania.

Ellena er projektleder for et projekt, der sigter på at udruste nomadekvinder i Iringa-området til at tage større ansvar for sig selv, familien og samfundet. I august måned var hun i Danmark, hvor hun mange steder fortalte om projektet, der er støttet af Center for Kirkeligt Udviklingssamarbejde (CKU).

ÆNDRING AF KULTUREN ER MULIG

"Jeg ville ønske, jeg kunne importere samarbejdet kønnene imellem til Tanzania," siger Ellena.

Men det er ikke let, påpeger hun. I Tanzania, og ikke mindst i nomadestammerne, er det klart defineret, hvad der er henholdsvis kvinders og mænds opgaver.

Derfor kan det være meget svært for kvinderne at bryde ud af de fastlåste roller. Ellena fortæller, at hun har hørt mange kvinder sige, at hvis ligestilling

er, at de skal gå i skole eller arbejde uden for hjemmet ligesom mændene, er det faktisk er en byrde for dem.

"Mændene forventer, at de alligevel sørger for børnene og hjemmet. En mand i Tanzania gifter sig ofte ikke for at få en partner, men for at få en hjælper, der laver det hele," siger Ellena.

Hun oplever dog, at det er muligt at lave ændringer. Hele samfundet skal imidlertid være med på de nye måder at gøre tingene på, og derfor tager hun og hendes kolleger ud i landsbyerne og underviser både mænd og kvinder i blandt andet borgerrettigheder.

"Det gør vi som opfølgning på de seks-ugers kvindeseminarer, vi holder hvert år på Ilambilole Bibelskole, og det er vores oplevelse, at mændene gerne vil lytte til os," siger Ellena.

"Det får mig til at tro på en ganske langsom begyndelse på en ændring af kulturen blandt nomader."

Indtil videre har de holdt seminarer i fire landsbyer og har undervist omkring 500 mennesker.

MYNDIGHEDERNE: I SKAL TILPASSE JERES KULTUR

Ellena fortæller, at de arbejder sam-

▲ Missionær Charlotte Bech Mogensen er rådgiver på projektet blandt nomadekvinder. Her er hun på besøg i en af deres landsbyer.

men med kirkens familierarbejde, og derudover får de god hjælp og opbakning af de lokale stammeledere.

Hun understreger, at undervisningen er åben for, at alle kan deltage. Den eneste betingelse er, at man er nomade.

”Vores mål er udvikling uden at ødelægge kulturen. Det er nemlig ikke alt i kulturen, der er dårligt, og vi vil gerne respektere den.”

Når repræsentanter for de lokale myndigheder er med ude i landsbyerne og underviser om nomadernes borgerrettigheder, forklarer de, hvorfor nomaderne er nødt til at tilpasse deres kultur til et tanzanisk samfund, der ændrer sig.

Nomadernes har store flokke af køer, som de traditionelt har vandret rundt

med, men fordi befolkningstallet i Tanzania stiger, bliver der flere og flere konflikter, fordi køerne går ind på andre menneskers områder.

”For at undgå konflikter, er det nødvendigt, at I køber jeres egen jord og bliver fastboende. Det bliver I nødt til at tilpasse jeres kultur til, ligesom I skal sende jeres børn i skole og holde op med at slå jeres hustruer,” lyder formaningerne fra myndighederne.

ØNSKER AT UDVIDE PROJEKTET

Det nuværende projekt afsluttes i januar 2026, men der søges midler fra CKU til en forlængelse. I anden fase vil man bruge de erfaringer, man har indsamlet indtil nu, til at udvide til Mbulu Stift, der ligger i den centrale del af landet. Her bor der også mange nomader, hovedsageligt fra barabaig-stammen.

Missionær Charlotte Bech Mogensen er rådgiver både på det nuværende projekt og på anden fase. ■

MASAIER PÅ FLUGT FRA GUD

Ellena Mboleka fortæller, at ifølge masaiernes overleveringer stammer de fra Betlehem i Judæa. Dengang tilhørte de Gud, men fordi de gjorde noget forkert, ville han straffe dem.

De flygtede fra straffen og er nødt til at flytte sig selv og deres kvæg hele tiden, for at han ikke skal finde dem.

Men en dag vil der komme et menneske fra Gud, som skal føre dem sammen igen, og så kommer de tilbage til Israel, der er deres land.

”Når masaierne hører om Jesus, tænker nogle af dem: måske er det ham. Det gør dem åbne for projektet,” siger hun.

**TEMA:
GIVERSIND**

Det er godt at give – også af sine penge. Først og fremmest fordi det kommer andre til gavn, men dernæst fordi der sker noget i den, som i tillid til Gud giver afkald.

Bliv klogere på det kristne giversind på de følgende sider, og lad dig inspirere. Læs blandt andet om, hvordan de første kristne menigheder havde fokus på at give, og hvor meget givertjenesten fylder hos nutidens tanzaniske kristne. Du kan også læse om nogle af de måder, LM'erne giver på, og hvad det betyder for LM's økonomi.

Paulus sammenligner givertjenesten med at så og påpeger, at den, der sår rigeligt, også skal høste rigeligt.

VI SKAL AFSPEJLE GUDS GIVERSIND

VI HAR BRUG FOR AT FORSTÅ, HVORFOR DE FØRSTE KRISTNE GAV,
ANFØRER ADJUNKT CHRISTIAN SCHØLER HOLMGAARD.

TEKST KAJA LAUTERBACH ILLUSTRATION FREEPIK

I stedet for at overveje, hvor lidt vi kan nøjes med at give, skal vi spørge, hvor meget vi kan give.

"Vi har selv fået alt givet af Gud, og det er den vigtigste grund til at give."

Det pointerer Christian Schøler Holmgaard, der er adjunkt i NT på Dansk Bibel-Institut.

"Det gælder hele livet. Gud giver os alt, hvad vi har brug for, og endda nok til at være gavmilde. Det slår Paulus fast i Andet Korintherbrev 9, hvor han slutter med at sige Gud tak for hans uudsigelige gave."

"Ud fra sammenhængen ser vi, at den uudsigelige gave er Jesus og frelsen i ham. Jesus blev fattig, for at vi kunne blive rige, og da han gav sig selv fuldstændigt for at frelse os, viste han, hvad ægte giversind er. Han gav af sig selv af kærlighed, og det er ham, vi skal efterligne. Som kristne skal vi afspejle Guds giversind."

GIVERTJENESTE ER EN GAVE

Christian Schøler Holmgaard understreger, at selvom Paulus påpeger i Romerbrevet 12, at der er nogle, der har en særlig nådegave til at være gavmilde, er ingen troende fritaget fra kaldet til at give. Jesus taler gentagne gange om at give (Matt 5,42; 6,2-4. Luk 6,30 + 34-36), og Paulus forventer, at alle fra menigheden i Korinth bidrager til indsamlingen (1 Kor 16,2).

"Givertjeneste er en åndelig disciplin og en gave ligesom bøn og bibellæsning, og når vi bruger den, sker der to ting: Vi kan vokse i troen på Gud, og vi bliver sat i et rigtigt forhold til det, vi har fået: ejendele, penge og tid – ja, hele vores liv," siger han.

"Der er en dyb rigdom i at få lov til at give, for det er det, Gud har skabt os til."

Han tilføjer, at det at give kan føre til oplevelsen af en stor rigdom og glæde.

"Paulus udtrykker det sådan, at det man sår, skal man også høste. Det betyder ikke, som jeg ser det, at man får det, man giver igen én til én – eller måske endda mere – men at Gud giver en åndelig rigdom," siger han.

"Den rigdom er, at vi får lov at opleve en tryghed i Guds omsorg og hvile i, at Gud formår at give os alt, hvad vi har behov for."

AT GIVE ER AT VÆRE MED I GUDS MISSION

I Andet Korintherbrev 8-9 fremhæver Paulus menighederne i Makedonien og Filippi, når det gælder deres givertjeneste. Han er stolt af, hvordan de havde forberedt deres indsamling, og han fortæller, at de gav over evne, og at de bad indtrængende om at være med til at give til de hellige i Jerusalem.

"Det, vi som kristne kristne i dag kan have gavn af, er at se på, hvorfor de gav," siger Christian Schøler Holmgaard.

"For dem var indsamlingen til de hellige i Jerusalem ikke bare en transak-

tion for at afhjælpe fattigdom, men det var at være med i Guds mission. De overførte penge til Gud som en del af deres tjeneste for evangeliet"

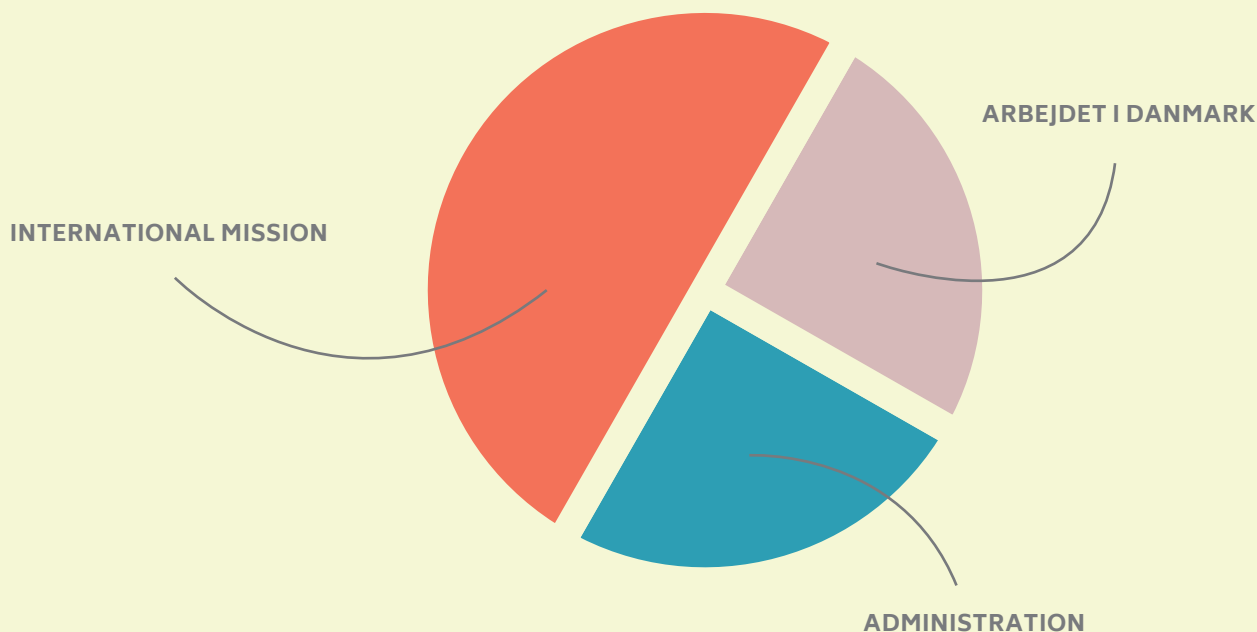
Han pointerer, at det at give "over evne" ikke er et mål i sig selv, men et klart udtryk for, at man skal være gavmild og give rundhåndet.

"Vi skal ikke alle give det samme, og ud fra det, man har, skal man overveje, hvor meget man kan give," siger han.

I Det Gamle Testamente var der forskrifter om, at man skulle give tiende, altså en tiendedel af sin indkomst, til præsterne og levitterne ved templet. Det Nye Testamente opstiller ikke noget minimumskrav, men anbefaler flere steder, at man skal give mere, end man tror, forklarer DBI-adjunkten.

"I stedet for at overveje, hvor lidt vi kan nøjes med at give, skal vi spørge, hvor meget vi kan give," siger han.

"Vi skal lade Guds kærlighed og nåde komme til, så det kan forvandle hele livet, i takt med at troen og tilliden til ham vokser, og gavmildheden får overtaget." ■

Hvordan undgå besparelser i LM?

MENS INDTÆGTERNE ER FORBLEVET PÅ SAMME NIVEAU, ER LM'S UDGIFTER STEGET I TAKT MED INFLATIONEN. **"VI VIL GERNE BÅDE GØRE DET NEMMERE FOR FOLK AT GIVE TIL LM OG GØRE EN EKSTRA INDSATS FOR AT HÆVE GAVEINDTÆGTERNE,"** SIGER VICEGENERALSEKRETÆR I LM JOHNNY LINDGREEN.

TEKST MORTEN HOLGÅRD TYCHSEN

^ Fast støtte giver en stabilitet og ro for en økonomi som LM's. De spontane bidrag derimod kommer i høj grad mod slutningen af året, hvor andre organisationer også beder om støtte," siger Johnny Lindgreen.

"Du får lov til at bære med og blive en del af noget større."

Sådan beskriver Johnny Lindgreen, vicegeneralsekretær i LM, privilegierne ved at støtte mission og diakoni økonomisk.

"Grundlæggende ønsker vi i LM, at mennesker møder Jesus – og der er brug for stabile gaveindtægter, hvis LM fortsat skal bidrage til det på samme niveau som hidtil."

INFLATIONEN FÅR UDGIFTERNE TIL AT STIGE

De seneste mange år har LM fordelt sine midler sådan, at 50 procent af indtægterne er gået til international mission, mens 25 procent er gået til arbejdet i Danmark. De sidste 25 procent er

blevet brugt på administration såsom ledelse, kommunikation, HR og økonomistyring.

"Det har været den gængse fordeling, når budgettet for LM er blevet lagt," siger Johnny Lindgreen.

"På det seneste har vi overtaget flere og flere administrative opgaver fra LM's lokale arbejde. Og den service har naturligvis nogle omkostninger."

De seneste år har indtægterne været nogenlunde stabile, mens udgifterne derimod er steget, da de har fulgt inflationen. Budgettet for 2026 ligner dog de seneste års budgetter, og næste år vil man gøre en indsats for at få indtægterne til LM til at stige.

"Hvis det ikke i tilstrækkelig grad lykkes, må vi se på, om der i 2027 og 2028

skal kigges på LM's udgifter. Det vil i sidste ende kunne indebære besparelser."

ARVEINDTÆGTER FÅR ØKONOMIEN TIL AT HÆNGE SAMMEN

Når LM's økonomi indtil nu har set fornuftig ud – selvom udgifterne generelt har været større end indtægterne – skyldes det især en arv, som LM har modtaget.

"I 2018 modtog LM en stor arv, som vi stadig lever af, og som har fyldt hullet mellem indtægter og udgifter ud. Så hvis indtægterne forbliver på samme niveau, må vi enten regulere vores udgifter eller håbe på tilstrækkelig store arveindtægter i fremtiden," påpeger Johnny Lindgreen.

"Der kan dog være stor forskel på, hvad en enkelt arv indbringer – så det er en noget usikker indtægtskilde."

TEGN ET "PROCENTGAVEBREV"

"Vi vil gerne gøre det nemmere for folk at give til LM, også at give fast. Både for brugervenligheden om at gøre, mens også for at sikre en solid økonomi," understreger vicegeneralsekretæren.

"Fast støtte giver en stabilitet og ro for en økonomi som LM's. For faste gaver 'kommer bare ind' og er som regel jævnt fordelt i løbet af året. De spontane bidrag derimod kommer i høj grad mod slutningen af året, hvor andre organisationer også beder om støtte."

Ifølge ham indebærer en fastgiverordning også en ro for giveren.

"En fast gave betyder blandt andet, at man ikke hele tiden skal have sin givertjeneste op til overvejelse. Her er der kun grund til at genoverveje sit bidrag, hvis ens privatøkonomi gennemgår større forandringer."

Spørger man LM's økonomiudvalg, går vejen til en fornuftig og stabil økonomi i LM blandt andet gennem, at flere tegner et såkaldt "procentgavebrev", hvor man forpligter sig på at give en bestemt procentsats af sin lønindkomst. På den måde vil ens støtte altid følge ens løn, uanset om man falder eller stiger i løn. ■

OPRET ET GAVEBREV

Et gavebrev er en skriftlig aftale, hvor du forpligter dig til at give et årligt beløb til LM's arbejde.

Det kan være et fast beløb om året, men det kan også være et såkaldt procentgavebrev, hvor man forpligter sig på at give en bestemt procentsats af sin lønindkomst. På den måde vil ens støtte altid følge ens løn, uanset om man falder eller stiger i løn.

Et gavebrev gælder i minimum ti år.

GØR DET SELV ...

Du kan selv downloade og udfylde formularen til et gavebrev. Den ligger på dml.dk/gavebrev.

... ELLER FÅ HJÆLP

Hvis du ønsker at høre mere om gavebreve, er du meget velkommen til at kontakte LM's sekretariat på 48207660 eller på gaver@dml.dk.

Vi giver gerne råd og vejledning med henblik på at finde den ordning, der passer ind i netop din situation.

Den fattige enke i Bibelen gav alt, hvad hun havde, selvom det var meget lidt. Det er en kæmpe opmuntring til os alle, mener James Sabuni.

Det er ikke kun velstillede, der kan give

FOR EN TANZANIER VIL DET VÆRE HELT UTÆNKELT AT TAGE TIL GUDSTJENESTE UDEN AT HAVE PENGE MED TIL INDSAMLINGSKURVENE. "DET HANDLER IKKE OM BELØBETS STØRRELSE, MEN OM HJERTET, DER GIVER," POINTERER SOMA BIBLIA-ANSAT.

TEKST KARIN BORUP RAVNBORG FOTO KAJA LAUTERBACH, VIVI AGERBO JØRGENSEN

"Når du giver til Guds rige, er det et udtryk for din villighed til at adlyde ham – uanset hvordan din økonomiske situation ser ud. Det er en anerkendelse af, at alt, hvad vi har, kommer fra ham, og tillid til, at han nok skal sørge for os."

Ordene kommer fra tanzaniske James Sabuni, der bor i Dar es Salaam og er projektkoordinator for Soma Biblia. Han fortæller, at det giversind, han her udtrykker, er meget almindeligt blandt kristne i Tanzania, på trods af at mange – i forhold til herhjemme – har meget begrænsede økonomiske resurser.

"For en tanzanier ville det være helt utænkeligt at tage i kirke uden at have penge med til at give. Det vil man have det dårligt med, fordi man så vil føle, at man ikke fuldt ud kan tilbede Gud og give ham den ære, han fortjener."

GIVERTJENESTE PÅ FLERE MÅDER

James er medlem af den lutherske kirke og kommer med sin kone og to døtre i en lille menighed uden for Dar es Salaam. De giver til kirkens arbejde – både af deres tid og evner, hvor de blandt andet besøger folk fra menigheden, som har brug for omsorg, men de

giver også økonomisk på flere måder.

Til hver søndagsgudstjeneste er der typisk en eller flere indsamlinger, hvor man som kirkegænger går op og lægger sit bidrag i en indsamlingskurv ved alteret. Ud over det har hvert medlem af menigheden et gavebrev med en aftale om, hvor meget man vil give til kirken i løbet af et år. Alle voksne, også James' ældste datter, som er konfirmeret, har en konvolut med sit navn på, som har sin plads i et reolsystem på en væg i kirken, og som man lægger penge i hver søndag.

"Det er noget, vi gør sammen som fa-

^
Som leder af Soma Biblias projekt "Fikia Maisha" (Reach4Life) har James set mange unge give deres liv til Jesus.

milie. Vi beder over, hvor meget vi hver især skal give. Og så ser vi på vores månedlige indkomst, og hvad vi kan bidrage med," fortæller James.

Desuden betaler familien i slutningen af måneden en tiendedel af deres løn, som går til missionsarbejde eller til mennesker i nød.

GIV, OGSÅ NÅR DET ER SVÆRT

For nogle år siden oplevede familien en svær periode, hvor James' daværende kone led af en meget alvorlig nyr sygdom, som hun senere døde af. Trods de høje hospitalsudgifter stoppede James på intet tidspunkt med at give til kirkens arbejde – og Gud sørgede for, at han aldrig manglede noget, påpeger han.

"Det handler ikke om beløbets størrelse, men om hjertet, der giver," poin-

terer han med henvisning til Lukasevangeliet 21,1-4 og fortællingen om enkens skærv.

"Den fattige enke gav alt, hvad hun havde, selvom det var meget lidt. Det er en opmuntring til os om, at selvom man ikke har ret meget, værdsætter Gud, at man giver trofast og med hjertet – ligegyldigt om det er penge, tid eller evner."

DIT BIDRAG NYTTER

Gennem de missionsprojekter, som James er med til at lede i Tanzania, kan han se, hvor meget det betyder, at mennesker giver til Guds rige.

"I 2020 modtog vi et stort bidrag

fra en donor og fra LMU i Danmark, som tilsammen åbnede døren til vores 'Reach4Life'-projekt. Siden har vi nået over 120.000 unge rundt i hele Tanzania med evangeliet, og mere end 12.000 har givet deres liv til Jesus. Så det nytter virkelig noget," siger han begejstret.

"Når vi giver, velsigner Gud os. Det har jeg oplevet så mange gange. Jeg føler hans beskyttelse gennem et godt helbred, mine børns uddannelse, og på så mange andre måder – også gennem åndelig vækst og et tættere forhold til Gud. Og så giver det en indre glæde, når man hører om alt det, Gud gør i andres liv. Der er så meget at takke for." ■

Det er noget, vi gør sammen som familie. Vi beder over, hvor meget vi hver især skal give.

MAN KAN GIVE PÅ MANGE MÅDER

TEKST KARIN BORUP RAVNBORG, KAJA LAUTERBACH, MORTEN HOLGÅRD TYCHSEN FOTO PRIVAT

En del af min arv går til LM

"Jeg betragter LM, som mit andet hjem, så når LM er skrevet ind i mit testamente, er det, fordi jeg er så taknemmelig for det, jeg har fået, og gerne vil give noget tilbage," fortæller Margit Bredtoft fra Hillerød.

"Gennem mine forældres eksempel har jeg også lært om ansvarlighed og trofasthed – og derigennem set værdien i at bære med."

"Samtidig ved jeg, at der er brug for pengene, og da jeg ingen børn har fået, har jeg taget beslutningen om, at det, min andelsbolig sælges for, når jeg ikke

er her længere, skal gå til LM. Processen med at få det i stand har på ingen måde været besværlig, og jeg har fået god vejledning."

Lige siden hun var helt lille, har LM's missionsarbejde fyldt meget hos Margit.

"Så i dag har jeg et stort hjerte for arbejdet, særligt i Tanzania og Cambodja. Jeg fyldes af taknemmelighed over det, der udrettes i for eksempel Run Ta Ek. Det betyder fantastisk meget at høre om og fylder mig med stolthed, så jeg gladeligt fortæller om det til andre."

MARGIT BREDTOFT

80 år

Hillerød

Gav af mit firmas overskud

HENRIK BJÆRRE JAKOBSEN

Tidligere landmand, 48 år
Skjern

I mange år har Henrik Bjærre Jakobsen givet til mission gennem sit firma – et landbrug lidt nord for Skjern.

"Det har jeg kunnet, fordi jeg har haft to lønindtægter – både min egen løn, som jeg har trukket ud af virksomheden, og så har jeg været velsignet i at have et landbrug, som også har givet overskud," fortæller den vestjyske landmand, der nu har solgt sit landbrug for at begynde at studere finansøkonomi.

I den tid, han havde landbruget, gav han en procentdel – både af sin egen indtægt og det overskud, der var i fir-

maet, når alt andet var trukket fra.

"I sangen *Du gav mig, o Herre, en lod af din jord* synger vi: 'Den mark, som var min, var altid dog din.' Jeg har egentlig i mange år syntes, det har været svært at være en glad giver, men efter jeg i min morgenbøn begyndte at takke for alt det, der er blevet betroet mig, har det forandret mit forhold til penge på en helt fantastisk måde," siger han og fortsætter:

"Det koster at drive mission. Derfor er det kun rimeligt at give af sit overskud."

Fastgiver: Jeg behøver ikke overveje, om jeg skal give

Da Manuel Højgaard Clausen gik i gymnasiet, var der en, der forklarede, hvor meget den organisation, han kom fra, kunne få for 100 kroner om måneden.

"Det var superkonkret og overskueligt, og det førte til, at jeg tegnede min første fastgiveraftale," siger han.

"Hvis et lille beløb fra mig kunne føre til, at mennesker blev frelst, ville jeg gerne være med."

Siden da har han givet et fast beløb til LM og Norea hver måned.

"En fastgiver-aftale er som en slags abonnements-ordning – den kører bare videre, uden at man behøver tænke over det," siger han.

"Det er rart, at jeg ikke skal tage stilling til måned efter måned, om jeg skal

give. Jeg skal kun overveje, om beløbet indimellem skal justeres."

Manuel tilføjer, at en anden god ting ved en fastgiveraftale er, at pengene aldrig kommer ind på hans konto, og derfor når han ikke at savne dem – eller at overveje, hvad de ellers kunne være brugt til.

Ud over faste aftaler sker det også, at Manuel giver spontant til indsamlinger.

"Det kræver bare, at man har sin telefon på sig, så man kan overføre via MobilePay," siger han.

MANUEL HØJGAARD CLAUSEN

Socialdiakon, 28 år
Aarhus

LARS BIRKMOSE

Aktiv i LUMI Genbrug, 65 år
Løgumkloster

Jeg bruger min tid i LM-regi

"Min tid er det mest værdifulde, jeg har. Alt andet kan jeg købe mere af. Men jeg har den tid, jeg har, og den har jeg fået givet, og jeg har ansvar for, hvordan jeg bruger den."

Det siger Lars Birkmose fra Løgumkloster. Efter mange år som lærer på Løgumkloster Efterskole er han gået på pension og bruger nu en stor del af sin tid i LUMI Genbrug i Agerskov.

"Jeg bruger glad og gerne min tid i LM-regi," siger han og tilføjer, at ud over engagementet i genbrugsarbejdet holder han en del møder.

Lars oplever arbejdet i LUMI som et kald, hvor han ikke kun giver, men får

meget igen.

"Jeg får faktisk utrolig meget igen. Her er jeg ikke kun en del af et arbejdsfællesskab, men også om noget større. Sammen bidrager vi til, at evangeliet om Jesus som frelser kommer ud til verdens ende," siger han og slår fast:

"Det er virkelig værdifuldt at være en del af et fællesskab på den måde."

Lars Birkmose er så privilegeret, at han har besøgt det missionsarbejde, som LM er med i både i Tanzania og Cambodja.

"At se det med egne øjne har været til meget stor inspiration for mig. Det er jo det, vi samler ind til og giver tid til."

KFS ER I VÆKST

TRODS MINDRE OG MINDRE ÅRGANGE ER KFS-ENGAGEMENTET STEGET MED 20 PROCENT PÅ ET ÅR. "DET ER EN RET MARKANT VÆKST, SOM KAN TILSKRIVES EN STILLE VÆKKELSE I SAMFUNDET, SIGER RESURSEKONSULENT I KFS, TROELS NYMANN ERIKSEN.

TEKST MORTEN HOLGÅRD TYCHSEN FOTO KFS

En vækst på 20 procent blandt gymnasieelever og studerende, som på forskellig vis er engageret i KFS. Det var et af de ambitiøse mål, som KFS satte for sig selv frem mod 2027. Men her – et år senere – er målet allerede indfriet.

"Sidste år var vores klare opfattelse, at en stigning på 20 procent frem mod 2027 var ambitiøst. Særligt med tanke på, at årgangene bliver mindre og mindre nu og fremover. Alene derfor har vi svært ved at få hænderne ned!" siger generalsekretær i KFS, Jakob Højlund.

I 2023 og 2024 fandt antallet af KFS-engagerede unge et stabilt leje på cirka 880 efter en naturlig nedgang under corona-epidemien. Men i dag er antallet steget til 1079. På samme tid er antallet af KFS-grupper og kontaktpersoner steget fra 62 til 88.

EN STILLE VÆKKELSE

Fremgangen har at gøre med en generel øget interesse for spiritualitet og kristne værdier blandt unge, vurderer Troels Nymann Eriksen, som er resursekonsulent i KFS.

"Det er en ret markant vækst, som vi ikke kun tilskrives, at vi gør noget rigtigt i vores arbejde, men også, at der finder en stille vækkelse sted i samfundet, og den del af den, som omfatter de unge, viser sig så som nye grupper i vores regi," siger han til *Kristeligt Dagblad*.

"Groft sagt er der en gruppe spirituelt søgende, der ikke nødvendigvis tænker så meget i afgrænsede religioner, og som typisk er institutionskritiske. Og så er der en gruppe, som er mere institutionsvenlige, og som er optaget af kristne værdier og traditioner og af kirkens autoritet som en institution med en lang historie," siger han.

FLERE MEDLEMMER GIVER STØRRE TILSKUD

Selvom målet for 2027 er nået, klør det kristne

studentearbejde stadig på og håber på endnu mere vækst.

"Vi fortsætter indsatsen med at understøtte de nye KFS'ere og KFS-grupper og på den måde styrke fundamentet for yderligere vækst," siger Jakob Højlund.

Nu kan man tilmed fokusere endnu mere på en anden af KFS' målsætninger, nemlig at nå et medlemstal på 1.500 med udgangen af 2026. Ved udgangen af 2024 var der 1250 medlemmer under 30, og jo flere medlemmer desto større driftstilskud fra Dansk Ungdoms Fællesråd, DUF. ■

Resursekonsulent Troels Nymann Eriksen vurderer, at KFS' ret markante fremgang skyldes en generel øget interesse for spiritualitet og kristne værdier blandt unge.

^
Ida Auken (S) vil som ny demokratiordfører gerne have mere fokus på skolebørns åndelige udvikling.

"Åndelig oprustning" på skoleskemaet

KRISTENDOMMEN SKAL HAVE EN CENTRAL PLADS I FOLKESKOLEN, PÅPEGER FLERE POLITIKERE

TEKST MORTEN HOLGÅRD TYCHSEN FOTO WIKIMEDIA

Debatten om åndelig oprustning i Danmark har i den seneste tid fået stor politisk og offentlig opmærksomhed. Begrebet "åndelig oprustning" blev introduceret tilbage i januar af børne- og undervisningsministeren, som påpegede, at "den åndelige oprustning begynder i skolen". Nu har flere partier givet udtryk for, at kristendommen i højere grad skal spille en fremtrædende rolle i folkeskolen som et led i at styrke elevernes dannelse.

Socialdemokratiet satte i begyndelsen af september yderligere fokus på den åndelige oprustning i Danmark, da man udnævnte Ida Auken til ny "demokratiordfører med fokus på åndelig oprustning". Hun vil gerne have mere fokus på skolebørns åndelige udvikling. Folkeskolen skal ikke være forkynden-

de, men eleverne skal vide, forstå og gerne have med i deres selvbillede, at kristendommen er en central del af Danmarks kultur og historie, siger hun ifølge *Kristeligt Dagblad*.

TÆTTERE SAMARBEJDE MELLEM KIRKE OG SKOLE

Blandt flere af de øvrige partiers undervisningsordførere er man enige om, at kristendommen og åndelighed skal have en større plads i folkeskoleelevernes skoledag. Ifølge Dansk Folkeparti skal kristendomsundervisningen i sin nuværende form styrkes, og der skal være langt tættere samarbejde mellem folkeskoler og de lokale kirker. Samtidig ser De Konservative et øget fokus på kristendom i landets skoler som en afgørende prioritering.

NY CHEF I DANMISSION

Kristian Hulmose Nørgaard tiltrådte den 1. september stillingen som national chef i Danmission.

Han kommer fra en stilling som direktør i Løkkefonden, hvor han i syv år har arbejdet med at skabe stærke fællesskaber for børn og unge.

MANGE FLERE ELEVER PÅ KRISTNE HØJSKOLER

Kristne højskoler har i 2025 oplevet en stigning i antallet af kursister på syv procent.

Elevfremgangen er især stor på Indre Missions Højskole i Børkop og den internationale folkehøjskole "Acts Academy" i Kolding.

KRISTENDEMOKRAT ER NU KONSERVATIV

Marianne Karlsmose er ny folketingskandidat for Konservative. Hun har ad to omgange været landsformand for Kristendemokraterne, men oplever det som et naturligt skridt at blive konservativ.

"De seneste måneder har jeg mærket, at min politiske ild stadig brænder. Hos Det Konservative Folkeparti kan jeg kæmpe videre for familiernes trivsel, en værdig social-, handicap- og psykiatripolitik og vores land," skriver hun på sin facebookprofil.

Kun få steder i Tyrkiet har kristne mulighed for at råde over egne gudstjenesterum som bedehuset her i byen Sivas i det centrale Tyrkiet.

NY RAPPORT: PRESSET PÅ KRISTNE I TYRKIET STIGER

RELIGIONSFRIHEDEN I TYRKIET ER UNDER HÅRDT PRES, OG DET RAMMER LANDETS KRISTNE, KONKLUDERER MENNESKERETTIGHEDSRAPPORT. DEN TYRKISKE REGERING BIDRAGER SELV TIL MODSTANDEN Gennem UDVISNINGER OG RESTRIKTIONER, MENS ANGREBENE PÅ KIRKER OG PRÆSTER TOG TIL I 2024.

TEKST MORTEN HOLGÅRD TYCHSEN FOTO SILAS OLOFSON

Officielt er Tyrkiet en sekulær stat med en forfatning, som blandt andet beskytter religiøse mindretal. Men selv om der på papiret er religionsfrihed i Tyrkiet, var der i 2024 en markant stigning af hadforbrydelser og diskrimination mod tyrkiske kristne sammenlignet med 2023. Det viser en ny rapport fra Association of Protestant Churches – Foreningen af Protestantiske Kirker.

De tyrkiske kristne lever deres hverdag blandt en overvægt af sunnimuslimer og i et klima præget af religiøs nationalisme.

EN FRUSTRERET REGERING

De tyrkiske myndigheder bidrager dog også til modstanden. Det fortæller David Byle, canadisk-amerikansk missionær i Tyrkiet gennem 20 år til nyhedsmidiet *Christian Network Europe*.

”Regeringen er frustreret over forholdet til Vesten og over ikke at blive accepteret i EU. Men på et åndeligt plan skyldes tiltagene, at man ikke kunne

undgå at bemærke den voksende interesse for evangeliet blandt befolkningen”.

Siden 2007 har han selv oplevet stigende chikane, efterhånden som politiet blev mere skeptisk over for kristne aktiviteter i det offentlige rum. Efter 19 år i landet, hvor han havde opbygget et stærkt fællesskab, blev han tvunget til at forlade Tyrkiet.

INDREJSEFORBUD OG UDVISNING

Ud af de 214 protestantiske menigheder eller fællesskaber i Tyrkiet har kun få juridisk status og kan derfor ikke råde over egne kirkerum.

De er også frataget andre rettigheder. Lokale præster kan ikke få uddannelse i landet, mens udenlandske præster og menighedsmedlemmer bliver udvist, nægtet indrejse eller frataget opholdstilladelser, ofte uden anklager eller beviser.

Nogle af dem er endda blevet afvist eller udvist med den begrundelse, at

man anså dem for at være en generel sikkerhedstrussel – i lighed med terrorister.

FYSISKE OG VERBALE ANGREB

I 2024 var der flere episoder, der involverede skud, hærværk, trusler og chikane mod kristne, og man har set en stigning i både fysiske og verbale angreb samt online trusler mod kirker og præster.

Flere kirker blev ramt af skudangreb, hærværk og trusler – blandt andet i Eskişehir, Kayseri, Bahçelievler, Çekmeköy og İzmir, mens kristne præster og medlemmer blev chikaneret, udsat for dødstrusler på sociale medier, nægtet rettigheder – herunder fritagelse fra muslimsk religionsundervisning – eller mistede deres job på grund af tro.

Politiet afbrød ved flere lejligheder gudstjenester, foretog identitetstjek og forsøgte at rekruttere menighedsmedlemmer som informanter. Også flere kirker fik afslag på tilladelser til at dele

brochurer eller invitere til offentlige fejring af påske og jul.

Generelt mener flere, at demokrati- et og retssikkerheden i Tyrkiet er truet. I marts blev Istanbuls borgmester, Ekrem Imamoglu, en markant kritiker af Erdogan-regimet, arresteret. Dette udløste protestbesøg fra europæiske borgmestre, som udtrykte alvorlig bekymring for demokratiets tilstand i Tyrkiet. ■

BED FOR TYRKIET

Få en e-mail hver måned med takke- og be- deemner til bøn for Tyrkiet

Send en mail med dit navn, adresse og op- lysning om, hvilken LM-forsamling du kom- mer i, til bedfortyrkiet@dml.dk.

LANDSSTYREMØDE DEN 29.-30. AUGUST

BESØG AF LMBU

Der var positiv stemning for at få de unges synsvinkler tidligt med i vores drøftelser ved at åbne for unge repræsentanter i Landsstyrelsen.

Der arbejdes videre mod en løsning, hvor nogle LMU'ere kan deltage på en eller anden måde.

Vi har gennem flere netværksmøder med afdelingerne drøftet, at vores lejrarbejde har brug for resurser. Vi arbejder i fællesskab mel- lem LMBU og LM's afdelinger på en deltidsan- sættelse.

BESØG AF MISSIONSTEAMET

Landsstyrelsen og missionsteamet drøftede samarbejdet og vores fælles indstilling til den kommende Landsgeneralforsamling i okto- ber om overgangen til venskabsfase for Peru i 2027, da der i dag er cirka 20 procent evange- liske kristne i Peru. En venskabsfase er stadig et aktivt partnerskab med støtte på forskellige måder.

Ligeledes evaluerede vi processen i forbin- delse med den seneste missionsstrategi, hvor vi besøgte afdelingerne med information om strategiplanerne.

Det anbefales, at vi gentager samme proces og sammen med afdelingerne drøfter, hvordan vi også fremadrettet kan basere samarbejdet med vores partnere i missionslandene på ligevær- dighed og fælles ansvar.

Det kan give sig udslag i lidt færre missionær- ansættelser, hvor nogle af vores midler i stedet kan anvendes af vores lokale samarbejdspart- nere.

UDFORDRET SEKSUALITET

LM har deltaget i en debat i *Kristelig Dagblad* om, hvordan vi præger børn og unge med en udfordret seksualitet. Det er vigtigt, at vi selv ta- ler åbent om de vanskelige emner.

Samtalen handler ikke alene om, hvad Bibe- len tydeligt kalder for synd, men lige så meget om, hvordan vi håndterer mødet med disse si- tuationer i menigheden. Her kan vi have for- skellige meninger. Vi må søge enhed i det væ- sentlige, frihed i det uvisse og kærlighed i alt.

LS konkluderede, at emnet må tages op på det kommende Lærerådsmøde i marts.

**Vores liv og valg har betydning.
Både Gud og Fanden kigger med
og har hver sin dagsorden.**

STOP LIVSSPILD

**UNDERVURDER IKKE PAUSEN OG REFLEKSIONEN. DEN KAN FØRE
TIL LIVSVIGTIGE NYE BEGYNDELSER, PÅPEGER MANUEL VIGILIUS.**

TEKST MANUEL VIGILIUS FOTO FREEPIK

MANUEL VIGILIUS

MVIGILIUS@GMAIL.COM

Nogle af os ser måske tilbage på den overståede sommer som en refleksionstid. Frigjort fra hamsterhjulet for en stund var der mulighed for at synke lidt sammen og tænke over tilværelsen, studiet, jobbet, kæresten, konen, børnene og fremtiden.

Det skal vi ikke undervurdere.

DU ER ET MIRAKEL

Vi er ikke "umælende dyr" (2 Peters Brev 2,12), som kun kan lade os drive rundt efter vores instinkter – uden overvejelse og viljesbeslutninger. Vi er skabninger i Guds eget billede – enestående mirakler, der kan træffe reelle valg, i et univers, der ellers er styret af årsag og virkning inden for et ret stramt system af naturlove og drifter.

Og vores liv og valg har betydning. Både Gud og Fanden kigger med og har hver sin dagsorden. Dit liv, dine dage kan være en lovsang, et kunstværk – eller en hån.

Stødte du på noget, som kaldte på forandring – og fik du handlet på det? Det være sig i det små, i hverdagens vaner, eller i de store livsvalg.

ET SKRIDT UD I LYSET

Denne sommer har jeg sagt mit job op uden at

have et andet på hånden. Det virker angstprovokerende på en personlighed som min. Men jeg er overbevist om, at det er det rigtige valg, og jeg stoler på, at Gud, som har ledt mig hertil, har den klarhed over fremtiden, jeg ikke har.

Jeg tager et skridt ud i mørke, men for Gud er mørket som lys (Sl 139,12), og han har et fast tag om min arm (v. 10). Gudskelov.

Det er et større valg – et livsvalg – men det har givet mig mulighed for også at reflektere over de små handlinger, der tilsammen former min hverdag – og dermed mit liv. For hverdage er dem, der er flest af.

- Hvordan vores medier, spil, tv-serier og anden underholdning er designet til at gøre mig afhængig og frygtsom over for at "slukke" eller kigge væk. For hvad så – og hvad går jeg da glip af?
- Hvordan min indre uro og ønsket om at kontrollere mit liv får mig til at handle på instinkt og tjekke mine konti og økonomi alt for ofte.
- Hvordan en travl hverdag skaber træthed, som får mig til at vige uden om "besværlige", opbyggelige glæder – som at læse en rigtig bog eller gå en lang tur i naturen.
- Hvis ikke jeg træffer en bevidst beslutning

Artiklen er et revideret blogindlæg, der har været bragt på Evangelisk Luthersk Netværks hjemmeside: luthersk-netvaerk.dk/

om at sætte det bedste foran det gode, eller halvgode (for der er ikke noget galt med sociale medier, økonomi eller underholdning i sig selv), kommer mine instinkter og det lette og afhængighedsskabende til at fylde hele mit liv.

SÆT DET BEDSTE FØRST

Så: Behandl dig selv, dit hjerte og dit liv med den dybeste omsorg og respekt. Det vil sige: Undervurder ikke pausen og refleksionen. Den kan føre til livsvigtige nye begyndelser.

Hvis du er blevet mindet om noget, der skal ændres, så lad ikke hverdagens travlhed verfe det bort. Følg det op med handling. Og få gerne en ven til at hjælpe. Uanset om det er et livsvalg – eller en lille uvane, der skal ændres.

Til eventuel inspiration i hverdagen:

- Sæt denne gode vane før alt andet: Brug bevidst tid sammen med Gud og hans ord. Ikke for Guds skyld,

men for din egen og din næstes. Du kan godt.

- Bed en bøn hver morgen om, at hvis der er nogen, du skal se på en særlig måde i dag og/eller dele en bid af det gode budskab med – at Gud da vil åbne dine øjne, dit hjerte og din mund.
- Beslut dig for, hvornår og cirka hvor længe du vil browse sociale medier eller tilbud på nettet – og nyd det i fulde drag som den adspredelse og pause, det kan være.
- Start med at læse eller lytte til en bog, og sørg for, at der er lidt tid til det hver dag – inden du lader Netflix tage over.
- Se de gode serier, film, og podcasts. Brug tid på at udvælge dem. Og nyd dem – mens du samtidig bruger din kritiske sans til at vurdere. Det kan du godt.
- Brug bevidst eller opmærksom tid i naturen hver dag – fem, ti eller 100

Nogle gange kan vi have brug for at "synke lidt sammen" og tænke over tilværelsen.

minutter.

- Se Guds godhed og skønhed i alt, hvad der er godt, i kulturen og naturen.

Det kan ændre dit livs indhold og kurs.

Og for alle de dage, hvor du konstaterer, at dit liv mere blev hån end en lovsang, krims-krams frem for kunst, så husk: På grund af Jesus – hvis liv var én lang lovsang, ét fuldendt mesterværk – er der altid nåde og nye begyndelser at finde hos Gud. ■

Som overlæge på Onkologisk Afdeling i Odense står Lars Dysager ofte over for mange svære samtaler med patienter og pårørende.

Jeg er ikke bange for at tale om døden

KRÆFTLÆGE LARS DYSAGER TROR PÅ EN ALMÆGTIG GUD, DER KAN UDFØRE MIRAKLER. ALLIGEVEL MENER HAN, AT DET STØRSTE UNDER ER DEN FRED, SOM GUD KAN GIVE MENNESKER.

TEKST KARIN BORUP RAVNBORG FOTO PRIVAT

"Jeg har desværre en dårlig besked."

Den nyhed frygter mange læger at skulle overbringe, da det som regel kan betyde, at deres patient lider af en dødelig sygdom.

Men for den 56-årige kræftlæge og næstformand i LM Lars Dysager er det ikke skræmmende, og i sit arbejde på Onkologisk Afdeling i Odense står han ofte over for mennesker, der er tæt på døden.

"Jeg har et ønske om at stå sammen med mennesker i en sådan krisesituation. Der er det måske netop en styrke både at være læge og kristen: at jeg ikke er bange for at tale om døden," siger han.

LEGEKAMMERAT DØDE AF LEUKÆMI

Lars voksede op i Vestjylland og var arbejdsdreng på sin fars maskinfabrik. Det lå i luften, at han skulle følge i sin fars fodspor og blive ingeniør. Men interessen for at arbejde med mennesker trak mere, og derfor begyndte han at læse til læge.

Grunden til, at han valgte at blive kræftlæge, kunne stamme tilbage fra hans barndom, hvor han havde en legekammerat, der døde af leukæmi som 12-årig.

"Jeg havde ham med i søndagsskole en gang imellem, så det gjorde et dybt indtryk på mig,

da han døde."

Som helt ung læge var han ofte den første, der rakte hånden op, hvis der skulle gives en dårlig besked til en patient, som var indlagt med kræft: "Den besked vil jeg gerne give."

"Den intensitet, der er i en sådan situation, hvor man taler med andre om døden, giver på en eller anden måde noget meningsfyldt og ægte: man kommer helt ind til kernen af det at være menneske."

DER ER ALTID NOGET AT GØRE

De patienter, Lars behandler, lider primært af blære- eller testikelkræft, men han beskæftiger sig også med andre former for kræft, som for eksempel hjernesvulster. Ved nogle kræfttyper er overlevelsesraten heldigvis høj, men han møder desværre også mange mennesker, som ikke kan helbredes.

"Det værste, man kan sige til en patient, der er døende, er: 'Der er ikke noget at gøre.' Og det er heller ikke rigtigt, for der er jo altid noget at gøre," understreger han og forklarer, at undersøgelser viser, at den måde, man overbringer en dårlig besked på til en patient, har betydning for angstniveauet resten af den pågældendes liv.

"Min tilgang er, at jeg forsøger at være nærværende og lytte: Hvor er patienten selv henne i

LARS DYSAGER

- 56 år
- Gift med Birthe, tre børn og svigerbørn, syv børnebørn
- Overlæge på kræftafdelingen på Odense Universitetshospital
- Tilknyttet LM i Odense og Skt. Hans Kirke
- Medlem af LM's Landsstyrelse i fem år
- Næstformand i Luthersk Mission i to år

Et utroligt vigtigt aspekt er det, Gud gør ved et menneske, som vi ikke ser i det ydre.

det her? Nogle bliver overraskede over, at de skal dø. Andre er fuldstændig klar på det. Så går vi lidt videre til at tale om, hvad der skal ske – det kan være, man skal hjælpe familien til at tale om døden, som måske har været tabu. Og forhåbentlig bliver patienterne flyttet over i en position, hvor de bedre kan håndtere det, de gennemlever.”

”Faktisk er Jesus jo en unik lærer i at møde mennesket som netop menneske og ikke som patient eller andet,” pointerer han.

JEG TROR PÅ MIRAKLERNES GUD

Som kristen tror Lars på en almægtig Gud, der kan udføre mirakler. Og som læge har Lars også set patienter blive helbredt på en måde, der ikke var nogen biologisk forklaring på – blandt andet en mand med en svulst, der efter noget tid skrumpede ind og til sidst helt forsvandt uden behandling.

”Da jeg viste mine kolleger det, var der ingen, der havde set noget lignende. Manden havde været til forbøn og helbredelsesmøder i den fase, så jeg er ret sikker på, at Gud havde en finger med i spillet.”

Alligevel mener Lars, at mirakler er noget usædvanligt – især hvis man kun ser det som et mirakel, når mennesker

bliver helbredt for deres sygdom.

”Et utroligt vigtigt aspekt er det, Gud gør ved et menneske, som vi ikke ser i det ydre,” siger han og fortæller om en patient, som var meget ked af at skulle dø, hvilket kom til udtryk i en dyb vrede.

”Jeg fandt ud af, at han af og til gik i kirke, og så udfordrede jeg ham på at tale med Gud om sin vrede. Sige det til ham, som det var. Han lånte også et par bøger af mig, blandt andet en, der hedder *Skæld ud på Gud*, og det forandrede ham som menneske. Efter hans død fik jeg et brev fra hans kone, som beskrev, hvordan han døde med fred. Jeg er ikke i tvivl om, at det var Guds fred.”

”Dét synes jeg, er en af mine største succeser som læge,” understreger Lars tydeligt berørt.

GOD TIL SVÆRE BESLUTNINGER

Da Lars i 2020 sagde ja til at blive en del af LM's Landsstyrelse, var det blandt andet hans faglige baggrund som læge, der gav ham frimodighed til at tage opgaven på sig.

”Evnen til at kunne stå i svære situationer og være nærværende og lytte tror jeg, er meget gavnlig, når vi i Landsstyrelsen indimellem skal træffe nogle svære beslutninger,” siger han. ■

Endelig Efterskolernes Dag!

Søndag 28. september kl. 13-17

Besøg os og bliv klogere
Hvad kan vi tilbyde dit barn?

Som kristne skoler har vi tydelige værdier, og vi lægger vægt på, at hvert enkelt menneske er skabt og elsket af Gud.

Vi ved, at dit barn har brug for at blive set. Hos os finder du et trygt og omsorgsfuldt fællesskab.

Tjek vores hjemmesider ud og kom på besøg!

I finder os her

 SÆDDING
EFTERSKOLE

Efterskolen
SØLGÅRDEN

 løgumkloster
efterskole

STUBBEBØBING
EFTERSKOLE

saedding.dk ♦ solgaarden.dk ♦ lme.dk ♦ stubbekoebingefterskole.dk

konfirmandkursus.dk

**20
26**

**KONFIRMAND
KURSUS**

Tilmelding åbner den
10. november kl. 17.00

**28. juni
til 11. juli**

Løgumkloster Efterskole – Nordsjællands Efterskole – Sædding Efterskole
Djurslands Efterskole – Frøstruphave Efterskole

Lejligheder i Aarhus

 Solrig altan og lynhurtigt fibernet

 Gratis parkering og delebil

 Gratis nyttehave og plads til husdyr

Hejredalsparken.dk
Vi har boligerne – Kom med din hverdag

 Priser fra 6.480 kr.

TRO & MISSION PÅ LYD!

Blinde eller svagsynede abonnenter kan få tilsendt Tro & Mission på cd uden ekstra omkostning.

Kontakt redaktionen på tm@dml.dk eller 48207680 og oplys navn, adresse, telefonnummer og cpr.-nummer.

GAMMELBRO

VIL DU LEDE EN NY DAGINSTITUTION?

Fuglsang Friskole & Børnehus i Fredericia søger afdelingsleder til en lille, integreret institution på kristent værdigrundlag.

Frist: 15. oktober
fuglsangfriskole.dk/job

 Fuglsang Friskole & Børnehus
-Båret af kristne værdier

COMPOUNDERS

MW Compounders er en dansk børsnoteret investeringsforening. Foreningen har investeret i 20-30 globale compounder-aktier.

Læs mere her: www.mwcompounders.dk

Kontakt: Johannes Møller 61 31 64 85

Julemagasinet

24/12

FORUDBESTIL SENEST
30. SEPTEMBER OG
DEL UD TIL JUL!

1000+ stk.: 15 kr./stk.
100-999 stk.: 20 kr./stk.
50-99 stk.: 25 kr./stk.
25-49 stk.: 30 kr./stk.
Normalpris: 49,95 kr.

**LÆS MERE
OG BESTIL**

lohse.dk/24-12-2025

penta byg a/s

pentabyg.dk

TRO & MISSION

Udgives af Luthersk Mission,
Industrivænget 40, 3400 Hillerød
dml@dml.dk / 48 20 76 60
www.dml.dk

TRYK

Jørn Thomsen Elbo
Oplag 2.600
ISSN 2446-4147
ISSN 1601-975X (Tro & Mission online)

ANSV. REDAKTØR

Morten Holgård Tychsen
mht@dml.dk / 28 95 65 03

REDAKTION

Kaja Lauterbach, journalist/red.sekr.
Karin Borup Ravnborg, journalist
Amalie Puggaard Poulsen, grafiker

Ideer og artikelforslag modtages gerne på
tm@dml.dk / 48 20 76 80.
Magasinets indhold er ikke nødvendigvis
udtryk for LM's ledelses holdninger.
Bibeltater er fra den autoriserede oversæt-
telse, © Det Danske Bibelselskab 1992.

ABONNEMENT

Danmark: 450 kr. pr. år.
Unge under 30 år: 225 kr. pr. år.
Udlandet (herunder Færøerne og Grøn-
land): 550 kr. pr. år.
Netabonnement: 225 kr. pr. år (unge under
30 år: 125 kr. pr. år)
Alle beløb + 40 kr. i gebyr, hvis man ikke er
tilmeldt betalingservice.
Abonnementet løber, til det bliver opsagt.
Ved adresseændring bedes oplyst både
gammel og ny adresse.

ANNONCER

Annoncer til næste nummer skal være re-
daktionen i hænde senest mandag den 6.
oktober 2025.
Se priser og betingelser på troogmission.dk.

NÆSTE NUMMER

Tro & Mission nr. 13/2025 udkommer 17.
oktober.

KODE TIL TRO & MISSION ONLINE

3. kvartal 2025: 2025@T&M-3
2. kvartal 2025: 2025@T&M-2

STØT LM

Gaver til missionsarbejdet sendes til konto
2230 - 0726496390 eller via MobilePay 66288.
Se også dml.dk/støt.

VICKY SONNE THOMSEN

WEBUDVIKLER PÅ KONSULENTBASIS
VST@DLM.DK

MIT LIV ER FYLDT MED ALPAKAER OG WEBDESIGN

Hvad laver du lige for tiden?

Jeg er i praktik i egen virksomhed, Alpaca Haven. Det er jeg i forbindelse med min uddannelse til Digital Koncept Udvikler, som jeg er færdig med til januar.

Hvad er dine planer for den kommende tid?

Efter endt uddannelse er drømmen at kunne arbejde deltids med web- og app-design samt være deltid i alpaka-virksomheden.

Er der noget, som har glædet dig særligt på det seneste?

Helt klart mine rigtig gode venner og det spændende eventyr, der er i gang med alpakaerne. Det er lige opstartet. I alpaka-virksomheden har vi ti alpakaer, som folk kan komme og besøge enten ved at holde picnic ude ved vores piger (alpaka-hopper) eller overnatte i et glamping-telt nede ved drengene (hingstene) i deres fold.

Er der et forbøns- eller takkeemne, du gerne vil dele?

Jeg er helt klart taknemmelig for, at vi har haft en rigtig god sæsonstart, og at alle dyrene trives. Det vil jeg gerne takke Gud for og bede om, at det må fortsætte, og at vi kan give ud af den naturlige ro, alpakaerne giver (de er kendt som terapidyr). Mange har sagt, at de elsker at komme ud til os af lige præcis den grund.

Hvad laver du i fritiden?

Alpaca Haven tager meget af tiden, men det er et fantastisk projekt og dejlige dyr. Derudover bruger jeg meget tid med venner og familie. Jeg har så stor en familie, at der næsten altid er noget i weekenderne

Er der et bibelvers, du er særligt glad for?

Nej ikke just, men noget, der er virkelig stort og vigtigt for mig, er Guds urokkelighed og uforanderlighed. Han er værdig til lovprisning, lige gyl- digt hvordan vi har det og føler. Selv har jeg haft det svært på mange må- der og følt, at Gud var langt væk. Indtil der var en på Ung Uge, der gjorde det tydeligt, at det virkelig ikke afhænger af mig, Gud er der, selv om jeg føler, han er langt væk. Hun sagde: Råb til ham, hvis ikke du kan andet. Der gik det også op for mig, at det heller ikke der handler om mig, det handler om Gud.

TEMA: GIVERSIND

Bibelen taler om giversind – for det at være giver, er mere end en handling. Det er en indstilling, som er formet af Guds generøsitet mod os. Dette gavmilde sind kan imidlertid komme til udtryk på mange måder, og det giver plads til at være kreativ.

Givertjeneste gælder alle kristne – ikke kun de velstillede – for det afgørende er ikke beløbets størrelse, men at vi stiller vores penge til rådighed for ham, som ingen begrænsninger kender, og for hvem intet er umuligt.

Når Gud velsigner missionsarbejdet, skyldes det derfor alene Gud indgriben. Alligevel er vi kaldet til at være sammen med ham om at drive mission – også med vores pengepung.

»
**Givertjeneste er en
åndelig disciplin og
en gave ligesom bøn
og bibellæsning.**

CHRISTIAN SCHØLER HOLMGAARD, SIDE 25